

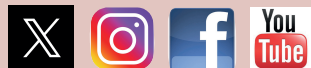
EDITORIAL

Negre sobre blanc

Les iniciatives al voltant del món del llibre al Pirineu continuen brotant gràcies a l'empenta de la gent i les entitats del país. L'exemple més recent és el festival Farrera Negra, del qual en donem informació en aquestes pàgines. La primera edició ha estat absolutament reeixida, amb la participació d'escriptors de referència i una excel·lent resposta per part del públic. És d'una gran importància que el Pirineu es posicioni literàriament i, d'una manera específica, com és el cas, amb el gènere negre, habitualment atribuït a l'entorn urbà però que als petits pobles de muntanya hi té moltes possibilitats. Des de Llibre del Pirineu celebrem el primer gran èxit de Farrera Negra i esperonem el naixement de noves iniciatives literàries al territori.

A LES XARXES

L'Associació Llibre del Pirineu és present a diverses xarxes socials. Ens podeu trobar a X, Instagram, Facebook i Youtube, amb informació actualitzada permanentment i, en el cas de Youtube, amb els *booktrailers* de la sèrie *Pirineu en tinta*. Si encara no ens seguïu, us convidem a fer-ho. Només cal que cliqueu damunt de les icones següents:

ACTUALITAT

Jordi Romeu guanya el premi Ciutat de Reus amb una novel·la ambientada a la Cerdanya

Jordi Romeu Carol, membre de l'Associació Llibre del Pirineu, ha guanyat el Premi de Narrativa Ciutat de Reus, dotat amb 6.000 euros i la publicació de l'obra, amb *L'últim transhumant*, una novel·la, segons el jurat, ben construïda i que sap mantenir viva l'atenció del lector des de l'inici fins al final a còpia de trenar diverses veus narratives. També en destaca que tracta uns fets de gran interès: el final d'una activitat tradicional que s'extingeix i els canvis profunds que ha sofert la vida a pagès en les darreres dècades del segle XX i primeres del XXI. A més d'aquest testimoni històric, la novel·la també ofereix una mirada precisa sobre un ampli territori del nostre país, des del Penedès fins a la Cerdanya. L'autor, Jordi Romeu Carol, que ha passat bona part de la seva vida a les comarques pirinenques, té diverses obres publicades, entre elles novel·la, relat breu i recerca històrica.

L'últim transhumant narra l'últim viatge amb el seu ramat i a peu d'un pastor que cada any travessa mig país per camins ancestrals des de la plana del Penedès fins a les pastures de Llivia, a les Bulloses. No és només aquest viatge, però, el que apareix a la novel·la. També s'hi tracta la problemàtica de la droga als anys 80 en pobles petits, els processos degeneratius de les malalties o els retrobaments d'antigues amistats que es van perdent amb els anys. Segons Romeu, la novel·la vol ser un reconeixement d'un ofici que està a punt de desaparèixer però que va ser d'una gran importància pel país des de temps remots.

AGENDA LLIBRES

Del 5 de desembre de 2023 al 31 de gener de 2024
Oficina Comarcal de Turisme del Pallars Sobirà. Sort
Exposició "Històries i camins. Passeig literari pels camins pirinencs"

Dimecres 27 de setembre
19.00 h
Consell Comarcal de l'Alt Urgell
La Seu d'Urgell
Presentació del llibre *El manicomio*, d'Aleix Perearnau Giménez

Dijous 28 de desembre
19.00 h
Biblioteca Comtat de Cerdanya
Puigcerdà
Presentació del llibre *Cerdanya amb raquetes*, d'Alfons Brosel

Divendres 12 de gener
19.00 h
Casa Xurret. Alins
Història de l'esquí de muntanya a Catalunya. Conversa amb l'autor del llibre, Pito Costa, i amb algun dels protagonistes

Dimarts 16 de gener
19.30 h
Hotel Roc Blanc
Escaldes-Engordany
Presentació del llibre *Primeres Persones*, de Montse Guiu

Dijous 18 de gener
18.30 h
Biblioteca Pública Maria Barbal. Tremp
Conferència de Lluís Colomé sobre Baldiri Bolló

Us recordem que ens podeu fer arribar els actes literaris que organitzeu al Pirineu per tal que surtin publicats en aquesta agenda. Només cal que ens envieu un correu electrònic a llibredelpirineu@gmail.com.

Amb el suport:

IDAPA
Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
Institut entath Desenvolopament
e era Promocion deth Naut Pirenèu e Aran

La cerdana Regina Rodríguez Sirvent continua imparable amb l'èxit del llibre 'Les calces al sol'

Més de 30.000 exemplars, 15 edicions i més de 60 setmanes entre els més venuts. *Les calces al sol* (La Campana) de Regina Rodríguez Sirvent (Puigcerdà, 1983) s'ha convertit en un long-seller català amb una popularitat que no para de créixer des de fa dos anys, quan la novel·la va irrompre en les novetats editorials. Ara ha sortit a la venda l'edició en castellà i un audiollibre en català disponible des de l'octubre. El llibre arribarà properament a Itàlia, Brasil i Portugal.

Les calces al sol narra la història de la Rita Racons, una jove a la qual se li presenta l'oportunitat de marxar a l'estranger després de tenir un daltabaix emocional. En un principi ho rebutja, fins que la seva àvia l'ajuda a travessar el llindar cap a l'aventura. "És important que la gent sàpiga que les calces són de l'àvia, perquè és en aquell moment, quan estan estenent la roba amb la Cerdanya de fons, quan li pregunta: I què faràs? Et quedaràs per sempre més veient com s'assequen les meves calces al sol?", recorda l'autora.

Carles Gascón guanya el premi Principat d'Andorra amb una obra sobre l'evolució del país fins a la plena independència

L'historiador de la Seu d'Urgell Carles Gascón Chopo va obtenir el premi Principat d'Andorra d'investigació històrica amb l'obra *De la vall al Principat: l'evolució institucional d'Andorra fins a la separació de la monarquia espanyola (segles IX-XVIII)*. El guardó, dotat amb 10.000 euros pel Consell General d'Andorra, el va rebre de mans del síndic general, Carles Ensenyat.

Gascón és doctor en història per la UNED i ha publicat diversos llibres, entre els quals *Càtars al Pirineu català* (Pagès 2003) *Comarques oblidades* (Salòria 2010) o *Les parròquies d'Andorra i l'Alt Urgell al segle XVI* (Anem 2022), amb Carme Xammar. Actualment treballa com a tècnic de Patrimoni Cultural al Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

El premi Principat d'Andorra forma part del cartell de premis de la Nit Literària Andorrana, organitzada pel Cercle de les Arts i les Lletres d'Andorra. El premi Fiter i Rossell de novel·la, dotat amb 10.000 euros pel Govern d'Andorra, va ser per a l'escriptora ordenenca Cristina Canut per *Aleteig*. El

premi Andorra d'assaig literari, dotat amb 3.000 euros pel Comú d'Andorra la Vella, el va guanyar Josep Muñoz Redón amb *Sol de nit*. El Grandalla de poesia, dotat per Creand - Crèdit Andorrà amb 3.500 euros, el va obtenir Joan Carles González Pujalte per *Camille Claudel a les portes d'un infern de Rodin*. El premi Morabanc de contes i narracions, dotat amb 4.500 euros, va ser per a Albert Ginestà Andreu, d'Aixirivall, amb *Inconfessables*.

Pel que fa al premi Manuel Cerqueda Escaler de novel·la curta, el jurat va decidir atorgar un accèssit de 3.500 euros a l'obra *L'últim sopar*, de Laia Solà. També es va resoldre amb un accèssit el premi de teatre 50è Aniversari de Crèdit Andorrà, amb una dotació de 1.500 euros per a *ab-rha-kha-dab-rha*, del lauredià Juan Manuel Casero Ortiz. Finalment, el premi Laurèdia de periodisme, dotat pel Comú de Sant Julià de Lòria amb 1.250 euros per a cadascuna de les dues modalitats, va ser per a Teresa Ventura (suport paper) i un equip de RTVA encapçalat per Laura Cugat (mitjans audiovisuals).

El festival Farrera Negra assoleix els objectius proposats en la seva primera edició

Un cop finalitzat el primer festival de novel·la negra de l'Alt Pirineu 'Farrera Negra', l'Ajuntament de Farrera, al Pallars Sobirà, ha fet una valoració molt positiva. L'organització ha volgut remarcar la bona acollida per part de tothom, la venda de llibres, així com la nombrosa assistència de públic.

L'agraïment s'ha fet extensiu a l'Associació Cultural Negra Events, al comissari del Festival, Xavier Borrell, a l'Aixalda i als representants polítics i personal de l'Ajuntament de Farrera. Finalment, també han volgut agrair a l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA) per haver cregut de d'un bon inici en el projecte, i a la Formatgeria Tros de Sort pel seu patrocini.

La cita literària va reunir a Burg una quinzena d'autors del gènere. Entre els participants hi havia Rafa Melero, Marta Alòs, Montse Sanjuan i Emili Bayo, juntament amb els andorrans Albert Villaró i Iñaki Rubio, a més del mateix Xavier Borrell, Paco Gómez Escribano, Lluna Vicens, Joaquim Micó o el salmantí José Luis Muñoz.

JORDI SOLÉ CAMARDONS, sociolingüista, escriptor i editor

“No parem de participar en fires per apropar-nos als lectors i que ens coneguin”

Jordi Solé i Camardons és un escriptor i sociolingüista nascut a Oliana. Va estudiar filologia catalana a la Universitat de Barcelona i ha treballat de professor de literatura i llengua catalana. També ha impartit cursos de didàctica de la sociolingüística i la literatura arreu dels Països Catalans. A més, ha estat assessor LIC (Llengua, Interculturalitat i Cohesió social) a Barcelona. Des del 2010, és l'editor de Voliana Edicions, una editorial nascuda a Argentona. Conversem amb ell sobre el món editorial.

Què és allò que t'impulsa a crear una editorial?

Tota la meua vida he viscut al voltant dels llibres, primer com a lector i a partir dels vint anys com a escriptor, vint anys al Consell de redacció d'Escola Catalana ressenyant llibres, també a altres revistes, amb 22 títols meus publicats, de moment. Durant deu anys vaig dirigir la col·lecció “Contextos” de la valenciana 3i4 i vaig ser editor de “Dir la realitat” de Lluís V. Aracil mentre estudiava. Finalment, quan arribo al Maresme, penso que és un bon moment per deixar l'ensenyament i crear Voliana Edicions. La idea és donar suport als autors sovint desconeguts que tenen molt a dir i que ho expressen de manera bella.

Quines característiques destaquen de Voliana Edicions? Què és allò que la fa diferent?

De Voliana en destaco diferents temes: la visió crítica en relació amb la realitat; la presència d'assaig sociolingüístic, amb diversos títols d'èxit; la qualitat de la

col·lecció de Poesia i dels reculls de contes; la presència de dones autores; la participació en fires de llibres i presentacions; el tracte directe amb els autors. Som una editorial de Països Catalans i sense complexos, no estem colonitzats mentalment.

Quines dificultats suposa tirar endavant una editorial petita en els temps actuals?

Bàsicament, la visibilitat, tant en els mitjans de comunicació, que acostumen a parlar sempre dels mateixos autors o editorials, com en la visibilitat a les llibreries. També les despeses són més altes que les de les editorials grans.

De Voliana n'he llegit un lema molt bonic: Voliana, llibres amb ànima. Què ha de tenir un manuscrit que t'arriba a les mans per convertir-se en llibre?

Ha de tenir primer de tot qualitat, però no n'hi ha prou. També té molta importància la singularitat del tema i la capacitat de dinamització del llibre i autor.

L'editorial té 9 col·leccions. La més recent és Falciot Negre, de novel·la negra i policíaca. Quin gènere et demanen més els lectors?

No hi ha un gènere que interressi més, depèn dels llibres i els autors. Entre els 10 llibres més venuts dels 189 títols hi ha 3 títols de Voliana Joves, 4 llibres de Poesia, una novel·la crossover LGTBIQ+, «Basc per a catalanoparlants» i una novel·la d'autoficció d'un professor. Funcionen bé els llibres de fons i les novetats durant els primers mesos.

Voliana Edicions recorre el territori amb les fires de llibres, propiciant el contacte directe entre autors i lectors. Com veus la salut lectora del país?

La salut lectora dels catalans la veig relativament bé, però insuficient. Per això no parem de participar en fires per apropar-nos als lectors i que ens coneguin.

Montse Milan Moliné

Bardigal

m. A Cerdanya és un esbarzer, planta arbustiva perenne de la família de les rosàcies, de tiges llargues, arquejades o procumbents, proveïdes de força agullons falciformes, i fruits bacciformes que formen una pluridrupa, la móra.

Llucuteu

m. En els portals cerdans s'entén com el ganxo de baix de l'espanyoleta: tancadura de barra vertical per a balcons i finestres caracteritzada pel fet d'ésser accionada amb una maneta que, en girar de la posició horitzontal a la vertical, fa penetrar la barra i els ganxos dels extrems a les dolles de dalt i de baix del bastiment.

Xanxa

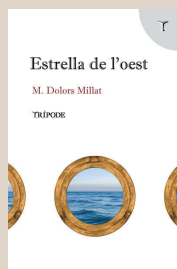
f. A la part oriental de Cerdanya, sort, fortuna. *I bé, quina xanxa has tingut de podè't comprar aqueixa vutura!* (És un gal·lisme: *xance*.)

El parlar de Cerdanya.
Manel Figuera, Anna Montané,
Agnès Figuera, Enric Quílez,
Salvador Vigo
Edicions Salòria, 2011

LA CRÍTICA

Concissió integral
Bernat Puigtobella
a Núvol
Enllaç a l'article

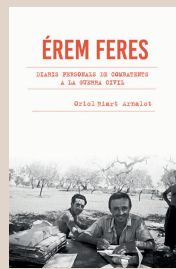
Estrella de l'oest

M Dolors Millàs

Ed. Trípode

Quina força mou una persona que neix en un petit poble aïllat a descobrir l'altra punta del món? Què ens fa volar, les ales o la necessitat? L'amor, l'amistat, les renúncies i el canvi de perspectiva al llarg dels anys són els puntals d'aquesta història inspirada en fet reals. Una història que ens farà viatjar des del Pallars fins a Alaska i les illes del sud del Pacífic, quan la protagonista s'enrola com a cambrera en un vaixell; i per Minneapolis i Miami, ciutats on l'Elena viurà prosperant en una feina que li donarà prestigi i diners.

M. Dolors Millat, nascuda a Sort el 1953, és llicenciada en Història Antiga per la UB. Va ser una de les sòcies fundadores de la primera escola d'escriptura a Catalunya. Durant més de quatre anys va exercir de cap d'estudis a l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès.

Érem feres

Oriol Riart

Pagès Editors

Érem feres mostra de ben a prop l'experiència directa dels soldats que van viure la Guerra Civil Espanyola. L'autor ho fa a través dels seus diaris personals i d'una lectura acurada de les impressions, les pors, les necessitats i les emocions que els combatents van deixar per escrit en el mateix moment dels fets. A través d'aquests textos coneixerem de primera mà qui eren aquells joves que, voluntàriament o obligats, van lluitar des de la primera línia de front. Quins eren els seus principals temors? Quins impediments havien de superar en el seu dia a dia? A qui trobaven a faltar? **Oriol Riart Arnalot** (Esterrí d'Àneu, 1978) és doctor en Història Contemporània, arxiver i fotògraf. Especialista en la guerra civil espanyola, ha estudiat els vestigis bèl·lics dels municipis de Llavorsí i de Soriguera,

Tots els contes

Maria Barbal

Columna Ed.

El present volum aplega la totalitat dels contes escrits per Maria Barbal fins ara, tant els publicats en volums com els esparcos en publicacions periòdiques o en antologies temàtiques i, també, contes encara inèdits, que s'ofereixen en primícia. Tota la narrativa curta de qui ha destacat per damunt de tot com a novel·lista, però que des de bon començament va dedicar al conte volums tan esplèndids com *La mort de Teresa*, al qual van seguir *Ulleres de sol*, *La pressa del temps*, *Cada dia penso en tu*, *Pam-pallugues* o *Bari*.

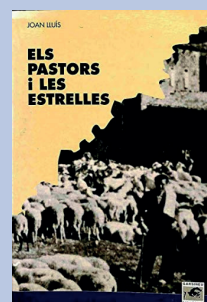
Maria Barbal (Tremp, 1949) es va donar a conèixer amb la novel·la *Pedra de tartera* (premis Joaquim Ruyra 1984 i Joan Crexells 1985), una fita de la narrativa catalana contemporània. Aquest llibre obre un cicle novel·lístic amb el Pallars nadiu de l'autora com a punt de referència

Els pastors i les estrelles

JOAN LLUÍS

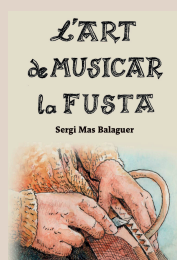
"Al Pallars, les nits de serena, es poden comptar d'una a una tot l'eixam d'estrelles que guarneixen el seu bocí de cel. I és un goig veritable de poder-les assenyalar amb el dit de la mà, cadascuna pel seu nom, i més pel nom que els vells pastors li saben donar. I així va ésser com jo les vaig saber conèixer"

Amb aquestes belles paraules, **Joan Lluís** (Enviny, 1912 - Barcelona, 1999) enceta el llibre *Els pastors i les estrelles*, obra

cabdal de la seva bibliografia. Es tracta d'un recull de narracions publicat per primera vegada el 1965 i reeditat el 1992 per Garsineu Edicions, amb pròleg de Blanca Capdevila i il·lustracions de Ramon Canal. Joan Lluís, quan encara era nen, va començar a fer de pastor. Va aprendre l'ofici dels vells pastors del país, els quals també li van transmetre la passió per les estrelles, un espectacle impressionant al cel pallarès als seus ulls d'infant. En el llibre, en boca del pastor Tom les estrelles són anomenades popularment com l'estel Bover, l'estel del Dia o el Carro Gros i el Carro Xic per reeferir-se a l'Ossa Major o l'Ossa Menor. Aquells pastors sabien llegir el firmament per orientar-se enmig de la nit, una saviesa apresada de la contemplació de la natura.

Isidre Domenjó

L'art de musicar la fusta

Sergi Mas

Anem Editors

L'artista Sergi Mas s'acosta en aquest volum a l'art de musicar la fusta o, dit d'una altra manera, a l'art popular de decorar objectes quotidians mitjançant la tècnica de gravar i tallar principalment figures geomètriques a la seva superfície. Un tema sobre el qual s'ha es-

crit ben poc i que, malgrat ser una forma d'expressió artística popular, no ha gaudit de l'interès dels estudiosos. I, tanmateix, les musicadures —d'origen remot, però universals i compartides per moltes cultures— són part de l'art del poble, sobretot del d'aquelles persones més en contacte amb la natura. Tot i que han arribat a l'actualitat, la producció industrial en sèrie les ha fet pràcticament desaparèixer. D'aquí ve l'interès de l'autor per fer un estudi el més ampli possible sobre les musicadures a Andorra,

al Pirineu i al món europeu a través de la documentació i les làmines que ha recopilat durant anys. Amb més de dues-centes il·lustracions del mateix artista, Mas recull els principals tipus de musicadura i fa una aproximació a la seva presència en objectes quotidians com salers, escudelles, esclops, formatgeres o collars d'ovella, entre d'altres. El volum el clou un petit manual sobre talla per a tot aquell que vulgui iniciar-se en les musicadures. Un llibre sobre art popular que és, també per si sol, una obra d'art.

